

Т Е С Т

ЗА КОНКУРСНИЯ ИЗПИТ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

1. В кой ред е допусната правописна грешка?

- а) компютризирам
- б) компенсирам
- в) коментирам
- г) компроментирам

2. В коя дума НЕ е допусната правописна грешка?

- а) безскрупулност
- б) бескрупулност
- в) безкруполност
- г) безскруполност

3. В кой ред е допусната правописна грешка?

- а) езуит, ерудит, космополит
- б) анекдот, антидот, антипот
- в) увеличен, узаконен, уеднаквен
- г) одобрение, ожесточение, опровержение

4. В кой ред всички думи са написани правилно?

- а) анцунг, шезлонг, куплунг
- б) особняк, манияк, параноик
- в) конус, лотос, вирус
- г) миролюбив, миродавен, миротворен

5. В коя от подчертаните думи е допусната правописна грешка?

Според Европейската комисия аргоментите (а) на някои (б) страни в Европейския съюз, които решиха да запазят ограниченията (в) за наемането на българи и румънци, са неубедителни (г).

6. В коя от подчертаните думи НЕ е допусната правописна грешка?

Асвалтът (а) е широко распространен (б) материал (в) с приложение в пътното строителство, тъй като издържа на големи натоварвания и неблагоприятни атмосферни (г) въздействия.

7. В кое от изреченията е допусната правописна грешка?

- а) Нагревателите, които осигуряват затоплянето на електрическите одеяла, са произведени от специални сплави.
- б) Силен трясък с магнитуд 6.1 по скалата на Рихтер е регистриран в отдалечена зона от австралийската пустиня, населена с аборигени.
- в) Причините за потъването на кораба са немарливост и грубо нарушаване на правилата за технологична безопасност.
- г) По-добре с искреност да си спечелиш стотина врагове, отколкото с лицемерие – десетина приятели.

8. В кое от изреченията НЕ е допусната правописна грешка?

- а) Пунктуацията е система от препинателни знаци и правила за употребата им.
- б) Истинските джентълмени могат да се похвалят с уменията си да връзват не само вратовръзка, но и папионка.
- в) Възстанието на Петър Делян е първият организиран опит за освобождение на българите от византийска власт.
- г) Употребата на екстази, дори в малки количества, нанася трайни поражения върху функциите на човешкия мозък.

9. В кой ред е допусната правописна грешка?

- а) не знаейки
- б) незнаен
- в) незнаещ
- г) незнае

10. В кой ред НЕ е допусната правописна грешка?

- а) министър председател
- б) съдия изпълнител
- в) писател-реалист
- г) асистент-режисьор

11. Кое от названията е написано правилно?

- а) Министерство на вътрешните работи
- б) Институт за Български език
- в) Национална Художествена Академия
- г) европейски политехнически университет

12. Кое от имената на географски обекти НЕ е написано правилно?

- а) Бели Осъм
- б) Бели извор
- в) Долна митрополия
- г) Долна баня

13. В кое от изреченията има граматична грешка?

- а) Клубът по конен спорт в Стара Загора разполага с десет расови коня.
- б) В сериала „Шанс” участват Дъстин Хофман, Ник Нолти и десетки расови коне.
- в) Военната прокуратура образува следствено дело срещу двама войника, заловени да внасят наркотици в учебния център за новобранци.
- г) Колко вестника купувате седмично?

14. В кое от изреченията НЯМА граматична грешка?

- а)** През 1837 г. френският геолог Ами Буе изследва северните и южни склонове на Стара планина от Искърския пролом до Черно море.
- б)** Лясковският манастир се извисява над високите и непристъпни скали на Арбанашкото плато.
- в)** Интензивни валежи и бурен вятър се очакват в Добричка, Варненска и Бургаска области.
- г)** Президентът като държавна глава по традиция е върховен главнокомандващ на въоръжените сили на страната.

15. В кое от изреченията има граматична грешка?

- а)** Три пътя водят към знанието: пътят на размишлението е най-благородният път, пътят на подражанието е най-лекият път, пътят на опита е най-горчивият път.
- б)** При хубаво и ясно време в далечината се вижда кичестия стар дъб на върха и малкото бяло параклисче до него.
- в)** Скелета на животно на 542 милиона години откриха учени от Калифорнийския университет.
- г)** Разликата между политика и държавника е, че политикът мисли за следващите избори, а държавникът – за следващите поколения.

16. В кое от изреченията НЯМА граматична грешка?

- а)** Харисън Форд дотолкова се е привързал към коня, когото язди във филма „Каубои и извънземни“, че иска да го купи.
- б)** Димитър Казаков е български художник, чийто картини може да се видят в Лувъра.
- в)** Здравето на човека се влияе от редица фактори, един от които е балансираното хранене.
- г)** В парка още няма никого, тихо е, а есенното слънце хвърля меки отблясъци по земята.

17. В кое от изреченията има граматична грешка?

- а)** Господине, виждал ли сте тасманийски дявол?
- б)** Госпожице, запозната ли сте с условията на кастинга?
- в)** Госпожо, сама ли сте си ушили тази рокля?
- г)** Професор Стоев, не бяхте ли твърде строг към студентите?

18. В кое от изреченията НЯМА граматична грешка?

- а)** Полицията арестува двама престъпници, криейки се в изоставена селска къща.
- б)** През 2010 г., притежавайки състояние от 4 милиарда долара, списание „Форбс“ обяви създателя на „Фейсбук“ Марк Зукърбърг за най-младия милиардер в света.
- в)** Фотограф направи уникална снимка на Бербагов, вкарвайки гол с пета в мача срещу „Фулъм“.
- г)** Появявайки се за първи път в ролята на Хари Потър, Даниел Радклиф спечели симпатиите на зрителите.

19. В кое от изреченията има пунктуационна грешка?

- а)** По всяка вероятност склонността към агресия е вродена.
- б)** Очевидно на финансовите пазари цари затишие пред буря.
- в)** Следователно, всички метали се разширяват при нагряване.
- г)** Разбира се, и най-добрата идея може да се провали, ако попадне в грешни ръце.

20. В кое от изреченията **НЯМА** пунктуационна грешка?
- а) Спасителният екип убеди жената да се откаже от намерението си да скочи от моста.
 - б) Шофьорите трябва да карат внимателно да спазват правилата за движение да не допускат пътни инциденти.
 - в) Чистят Слънчев бряг нощем да свети от чистота денем.
 - г) Записах адреса ти да не би да го забравя.
21. В кое от изреченията има пунктуационна грешка?
- а) Нерешителността или страхът от провал често ни пречи да изявим заповяките си.
 - б) Дентофобията или страхът от посещение при зъболекар е най-популярната фобия.
 - в) В живота ни са възможни чудеса, и то не само по Коледа.
 - г) Когато видиш падаща звезда, трябва да си пожелаеш нещо и то ще се сбъдне.
22. В кое от изреченията **НЯМА** пунктуационна грешка?
- а) Висока сонда за шистов газ, издигната наред изорани полета и селски къщи в Полша събуди, както надежда за благоденствие за местната общност, така и страхове, че пасторалният селски живот ще бъде унищожен.
 - б) Висока сонда за шистов газ, издигната наред изорани полета и селски къщи в Полша, събуди както надежда за благоденствие за местната общност, така и страхове, че пасторалният селски живот ще бъде унищожен.
 - в) Висока сонда за шистов газ, издигната наред изорани полета и селски къщи в Полша, събуди както надежда, за благоденствие за местната общност, така и страхове, че пасторалният селски живот ще бъде унищожен.
 - г) Висока сонда за шистов газ издигната наред изорани полета и селски къщи в Полша, събуди както надежда за благоденствие за местната общност, така и страхове, че пасторалният селски живот ще бъде унищожен.
23. В кой ред отношението между думите е различно от отношението между думите в другите редове?
- а) композитор – симфония
 - б) писател – роман
 - в) актьор – комедия
 - г) художник – пейзаж
24. В кой ред отношението между думите е както в двойката думи *новак – опит*?
- а) бездомник – дом
 - б) оратор – оратория
 - в) банкер – банка
 - г) монарх – корона
25. В кое от изреченията думата *вятър* е употребена с пряко значение?
- а) Настройките за защита на личната информация в социалните мрежи са вятър работа.
 - б) Ще кажеш ли нещо по същество, или само правиш вятър на шефовете?
 - в) Метеоролозите познават времето от дъжд на вятър.
 - г) Пулсиращ ураганен вятър връхлетя Русенска област.

26. В кой ред думите НЕ са антоними?

- а) прогрес – регрес
- б) добродетел – порок
- в) егоизъм – алтруизъм
- г) умение – недоумение

27. В кой ред думите НЕ са синоними?

- а) наказание – депресия
- б) клевета – инсинуация
- в) въодушевление – ентузиазъм
- г) безразличие – апатия

28. Кой от следните фразеологизми е синоним на израза *предизвиквам изостряне на конфликта?*

- а) Наливам ум в главата.
- б) Наливам от пусто в празно.
- в) Наливам масло в огъня.
- г) Наливам вода в чужда воденица.

● Прочетете откъсите от деформиран текст и изпълнете следващата задача.

1.

На следващата година 35-годишният Антон Новак бил вече във Варна и бил назначен за управител на градината. За кратко време брегът бил почистен и изравнен. Най-трудна била работата по намирането и пренасянето на подходящи дървета.

2.

През 1881 г. кметът Михаил Колони предложил да се създаде парк край морето. Идеята му се възприела с присмех и недоверие от общинските съветници, но все пак малка сума била отпусната.

3.

Морската градина се свързва завинаги с името на чеха Антон Новак. По молба на варненската община през 1894 г. братята Карел и Херман Шкорпил поканили паркостроителя Новак, специализирал в дворците Шьонбрун и Белведере във Виена.

4.

С каруци били пренасяни ценни дървесни и цветни видове от горите край Варна, от местността „Лонгоза”, от Странджа, дори от Цариград и Средиземноморието. Скоро Морската градина си спечелила славата на най-красивия парк на Балканския полуостров.

5.

До средата на XIX век районът на днешната Морска градина е бил голо поле, извън крепостните очертания на града. Само в района на днешния Военноморски музей имало лозя. А сметта от града се изхвърляла по целия бряг.

6.

Настойчивостта на кмета и съидейниците му бързо дала резултати – обособени били 26 декара парк, засадени били първите 130 дръвчета.

29. В кой ред частите на текста са подредени така, че да се възстанови логическата му последователност?

- а) 2, 6, 5, 1, 4, 3
- б) 3, 1, 4, 2, 6, 5
- в) 5, 2, 6, 3, 1, 4
- г) 5, 3, 1, 2, 6, 4

• Прочетете текста и изпълнете задачите към него (от 30. до 35. включително):

Може би повече, отколкото на всеки друг на Галилей се дължи раждането на съвременната наука. Известният конфликт с Католическата църква е в основата на неговата философия, защото Галилей е един от първите, твърдели, че човек може да се надява да разбере света около себе си, и нещо повече – може да постигне това, като наблюдава действителността.

Галилей вярвал в теорията на Коперник (че планетите обикалят около Слънцето) още от самото начало, но едва когато открил доказателство в подкрепа на тази идея, започнал открито да я поддържа. Публикувал труд за теорията на Коперник, и то на италиански език (а не, както било прието тогава, на латински), и скоро неговите възгледи намерили широка подкрепа извън средите на учениите. Това разгневило привържениците на Аристотел, които се съюзили срещу него и настояли Католическата църква да забрани учението на Коперник.

Разтревожен, Галилей заминал за Рим, за да говори с католическите власти. Твърдял, че Библията няма за цел да каже каквото и да било за научните теории и е нормално да приемем, че когато Библията влиза в конфликт с разума, в тази си част тя има алегоричен характер. Но църквата се страхувала от скандал, който би подкопал борбата ѝ срещу протестантството, и предприела репресивни мерки. През 1616 г. тя обявила учението на Коперник за „лъжливо и грешно“ и наредила на Галилей никога вече да не защитава или поддържа това учение. Галилей се примирил.

През 1623 г. един дългогодишен приятел на Галилей станал папа. Галилей веднага се опитал да отмени декрета от 1616 г. Не успял, но получил разрешение да напише книга, в която да разглежда както теорията на Аристотел, така и на Коперник, но при две условия: да не взема страна и заключението да бъде, че в никакъв случай човек не може да разбере как действа светът, защото Бог може да постигне същия резултат по начин, който изобщо не можем да си представим, а ние не можем да налагаме ограничения върху всемогъществото на Бог.

Книгата „Диалог за двете основни системи на света“ била завършена и публикувана през 1632 г. с пълната подкрепа на цензурата и веднага била приветствана в цяла Европа като литературен и философски шедевър. Разбирайки, че хората гледат на книгата като убедителен аргумент в полза на учението на Коперник, папата бързо отрекъл някога да е разрешавал нейното публикуване. Той посочил, че макар да е получила официалната благословия на цензурата, Галилей е престъпил декрета от 1616 г. Той изправил Галилей пред Инквизицията, която го осъдила на доживотен домашен арест и му наредила публично да отрече теорията на Коперник. За втори път Галилей се примирил.

Галилей останал верен католик, но вярата му в независимостта на науката не била съкрушена. През 1638 г., четири години преди смъртта на Галилей, ръкописът на втората му голяма книга бил тайно доставен на издател в Холандия. Именно този негов труд, наречен „Две нови науки“, повече и от подкрепата му на учението на Коперник, е началото на съвременната физика.

(Ст. Хокинг, „Кратка история на времето“)

30. Какъв е стилът на текста?

- а) публицистичен
- б) научнопопулярен
- в) художествен
- г) официално-делови

31. Кое от следващите твърдения е вярно според текста?

- а) В началото Галилей се съмнявал в теорията на Коперник.
- б) Галилей приемал безрезервно текстовете в Светото писание.
- в) След публикувания труд за теорията на Коперник привържениците на Аристотел се разединили.
- г) По времето на Галилей научните съчинения се пишели предимно на латински език.

32. Кое от следващите твърдения НЕ е вярно според текста?

- а) Галилей не желаел да общува с представителите на Католическата църква.
- б) Католическите власти отхвърлили учението на Коперник с постановление.
- в) Според Галилей в Библията има твърдения, несъвместими с научните теории.
- г) В книгата „Диалог за двете основни системи на света” са представени научните възгледи на Аристотел и на Коперник.

33. При какви обстоятелства Галилей успял да публикува втората си книга?

- а) Получил подкрепата на цензурата.
- б) Възползвал се от приятелството си с папата.
- в) Изпратил тайно ръкописа си в издателство извън страната.
- г) Заминал за Холандия, за да издаде книгата си далеч от надзора на Инквизицията.

34. Защо Галилео Галилей бил преследван от Католическата църква?

- а) Защото проповядвал атеизъм.
- б) Защото не се примирявал с изискванията и решенията на католическите власти.
- в) Защото поискал отмяната на декрета от 1616 г.
- г) Защото следвал убеждението си, че светът е познаваем посредством научни методи, независими от религията.

35. Подчертаният израз *репресивни мерки* в текста означава:

- а) контролни измервания
- б) наказателни ограничения
- в) подмолни действия
- г) скандални разкрития

36. Коя от следващите творби НЕ е написана в стихотворна реч?

- а) „Борба”
- б) „При Рилския манастир”
- в) „Песента на колелетата”
- г) „Юноша”

37. Коя от следващите творби е балада?

- а) „Хаджи Димитър”
- б) „Новото гробище над Сливница”
- в) „Заточеници”
- г) „Един убит”

38. Коя от следващите творби НЕ е поема?

- а) „Хайдуги”
- б) „Ралица”
- в) „Косачи”
- г) „Септември”

39. Кой е авторът на разказа „Ветрената мелница”?

- а) Иван Вазов
- б) Алеко Константинов
- в) Елин Пелин
- г) Йордан Йовков

40. Коя от следващите творби НЕ е написана от Пенчо Славейков?

- а) „Луд гидия”
- б) „И на яве, и на сън”
- в) „Баща ми в мен”
- г) „Пръстен с опал”

41. Кой от следващите герои е от разказа „Спасова могила”?

- а) дядо Йоцо
- б) дядо Корчан
- в) дядо Матейко
- г) дядо Захари

42. От кое стихотворение на Яворов са следващите стихове?

*Живот и смърт се разминават всеки час.
Но кой ще назове честта и кой позора?
Деца, боя се зарад вас.*

- а) „В часа на синята мъгла”
- б) „Песен на песента ми”
- в) „Аз страдам”
- г) „Родина”

43. В кой ред героите от романа „Под игото” присъстват и в повестта „Чичовци”?

- а) поп Ставри, Хаджи Смион, Мичо Бейзадето, господин Фратю
- б) Бойчо Огнянов, Рада Госпожина, Соколов, Кандов
- в) чорбаджи Юрдан, кака Гинка, Хаджи Ровоама, Кириак Стефчов
- г) чорбаджи Марко, Викентий, Колчо, Иван Боримечката

44. Кое от твърденията е вярно?

- а) В разказите си Йордан Йовков изобразява разложението на патриархалната задруга в българското село.
- б) Социалната несрета и страданието са основни мотиви в „Зимни вечери” на Христо Смирненски.
- в) Изображението на опустошената от сушата земя в разказа „Задушница” на Елин Пелин внушава усещане за безнадеждност, отчаяние и безизходица.
- г) Метафорите *песен, завод, пролет* са характерни за лириката на Атанас Далчев.

45. Кое от твърденията НЕ е вярно?

- а) В родна среда героят на Алеко Константинов Бай Ганьо се проявява като политикан, който с лекота сменя политическите си пристрастия заради лична изгода.
- б) Най-яркият символ на родовата задружност в повестта „Гераците” на Елин Пелин е самотният кичест дъб всред широкия двор на чорбаджийската къща.
- в) За лирическият герой в поезията на Никола Вапцаров вярата в мечтаното бъдеще е абсолютна свръхценност и неразрушима духовна опора на личността.
- г) Чрез образа на Борис Морев в романа „Тютюн” Димитър Димов разкрива пагубната сила на прекомерните амбиции, на манията за богатство и власт.

46. За кой поет се отнася следното твърдение?

Видяна в светлината на речевата ситуация, лириката му показва, че само в три стихотворения няма вокативност; във всички останали лирическият говорител се обръща към някого: към майка си, събрата си, слънцето, родината, гарвана...

(Н. Георгиев)

- а) Христо Ботев
- б) Иван Вазов
- в) Пенчо Славейков
- г) Пейо Яворов

47. Каква е художествената функция на заглавието на романа „Железният светилник”?

- а) Назовава темата на романа.
- б) Представя символно изобразените исторически процеси.
- в) Очертава основната проблематика на романа.
- г) Насочва към епическия характер на повествованието.

48. В кой ред сюжетните елементи са в класическа последователност?

- а) завръзка, кулминация, развръзка, експозиция, епилог
- б) завръзка, кулминация, епилог, развръзка, експозиция
- в) експозиция, развръзка, кулминация, завръзка, епилог
- г) експозиция, завръзка, кулминация, развръзка, епилог

49. В кой ред всички тропи и фигури присъстват в следващите стихове?

*Природата отвред, кат майка нежна съща,
напява ми песни, любовно ме прегръща.* (Ив. Вазов)

- а) сравнение, хипербола, синекдоха, епитет
- б) метонимия, антитеза, олицетворение, сравнение
- в) епитет, сравнение, олицетворение, инверсия
- г) сравнение, литота, епитет, анафора

50. Кое изразно средство НЕ присъства в следващите стихове?

*Нощта ражда из мъртва утроба
вековната злоба на роба...* (Гео Милев)

- а) епитет
- б) инверсия
- в) оксиморон
- г) асонанс

ОТГОВОРИ

на теста
за конкурсния изпит по *Български език и литература*

Номер на задачата	Верен отговор	Номер на задачата	Верен отговор
1.	г	26.	г
2.	а	27.	а
3.	б	28.	в
4.	в	29.	в
5.	а	30.	б
6.	в	31.	г
7.	б	32.	а
8.	а	33.	в
9.	г	34.	г
10.	г	35.	б
11.	а	36.	в
12.	в	37.	а
13.	в	38.	в
14.	б	39.	в
15.	б	40.	г
16.	г	41.	г
17.	а	42.	а
18.	г	43.	а
19.	в	44.	б
20.	а	45.	б
21.	б	46.	а
22.	б	47.	б
23.	в	48.	г
24.	а	49.	в
25.	г	50.	б